

ÅRSPLAN

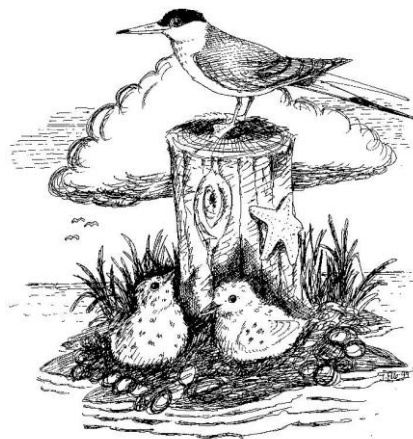
For

TERNEVIG BARNEHAGE

2023-2025

Et godt sted å være – et godt sted å lære.
Lekne, rause barn med god selvfølelse

Fastsatt av samarbeidsutvalget
____(dato)____

INNHOLD

Velkommen til Ternevig barnehage!.....	3
Kontaktinformasjon:.....	4
Ny i barnehagen	5
Overganger innad i barnehagen.....	6
Barnehagens årsplan	7
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge.....	8
Hovedsatsingsområde: Bærekraft & digital hverdag	9
Samarbeid.....	10
Foreldresamarbeid	10
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest.....	10
Lek og læring i barnehagen	11
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	12
Omsorg og danning	13
Kommunikasjon og språk	13
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	14
Bærekraftig utvikling	15
Livsmestring og helse	16
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø	17
Vurdering og veien videre	20
Pedagogisk dokumentasjon	20
Plan for arbeidet.....	21

Velkommen til Ternevig barnehage!

Årsplanen vår skal gi et innblikk i hvordan vi vil jobbe i dette barnehageåret, og hva vi synes det er viktig å ha fokus på for at barna skal trives og utvikle seg.

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Den skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre.

Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas. Dette kommer til uttrykk gjennom fagområdene, og i barnehagens satsingsområder.

Ternevig Barnehage åpnet august 1997. Vi er en offentlig godkjent, privat eid 2 avdelings barnehage som ligger på Møvig i ytre Vågsbygd, med Ternevig båthavn og Ternevig omsorgssenter som nærmeste naboer.

Avdelingene heter Terna, for 3-6 åringene, og Måkeungene, for barn i alderen 0-3 år. Barnehagen ligger i «speiderhuset» som eies av 7. Kristiansand sjøspeider.

Ternevig Barnehage ligger i et populært turområde, med både landlige og maritime innslag. Vi har kort vei til gårdene Brøvig og Bakken, og kan utforske naturen omkring.

Et koselig hagesenter ligger også i nærheten. Av og til er vi innom med barna for å handle frø og planter til barnehagen, eller se juleutstillingen og oppleve julestemning i desember. Rundt barnehagen blir vi kjent med ulike dyr; ender, hester, kuer og sauer. Noen tidlige morgenstunder tripper det rådyr forbi.

Våre nærmeste barnehage-naboer er Mummidalen og Andungen.

I nærområdet vårt ligger både Møvig ungdomsskole og Sjøstrand barneskole.

En fin tur unna ligger "Trollskogen" vår, og går vi litt lenger kommer vi til Møvigstranda med fine naturområder ved Sumatra. Vi besøker også spennende steder mot Andøya

Utelekeplassen vår er naturlig kupert, og inspirerer til variert lek og utfoldelse.

Vi har naturens egne klatrefjell i tillegg til et spennende dekkmiljø hvor barna blant annet får stimulert balanse og klatreferdigheter. Her bruker de hele kroppen, i tillegg til kreativitet og fantasi.

Vi deler lekeplassen med fugler og småkryp, og barna får fritt utløp for fantasi og utforskertrang når de utforsker det som finnes her. Det er også spennende å følge med på alt som foregår nede på båthavna. Vi har lekekiosk, som kan bli både teaterscene sirkus eller fengsel når det trengs. (eller ned) hemmelige skatter både i sand og jord.

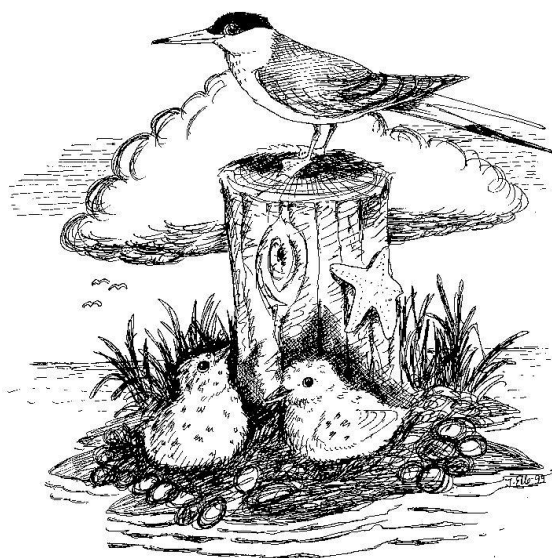

Småbarnsavdelingen Måkeungene har egen lekeplass utenfor sin avdeling. Her er det trygt og fint å være for de yngste barna, blant annet når de øver på å gå. Når våren kommer, pleier vi å gå opp på lekeplassen til «de store barna»

Vi ønsker at barna skal få bruke kroppen og sansene sine i naturlig miljø, og er har fokus på å gi dem gode felles opplevelser som gir felles erfaringer og bidrar til å skape vennskap.

Når barna lærer nye ferdigheter, opplever de mestring og blir tryggere på seg selv. Felles opplevelser og erfaringer kan danne grunnlag for nysgjerrighet og lærelyst, for positiv selvfølelse og ikke minst vennskap.

Det gir også barna inspirasjon til kreativitet og variert lek; Leken er barnas viktigste jobb 😊

Kontaktinformasjon:

Besøksadresse:

Ærfuglveien 13 c, 4623 Kristiansand

Postadresse: Ternevig barnehage postboks 5576, 4677 Kristiansand

Mobil: 99 700 223

Email: post@ternevig-barnehage.no

Hjemmeside: www.ternevig.barnehage.no

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen tilpasser rutiner og organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og få trygghet til å leke, utforske og lære. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

Besøksdag:

Vi sender ut et velkomstbrev en god stund før oppstart i barnehagen. Det inneholder dato og klokkeslett for når barnet skal begynne i barnehagen, samt litt generell informasjon om tilvenningsperioden, forslag til utstyrliste og annet.

Her inviteres også nye barn og foreldre til en besøksdag før oppstart.

Denne dagen bruker vi til å bli litt bedre kjent med barn og foreldre, og foreldrene får mulighet til å stille spørsmål og ta opp ting de måtte lure på. Vi har forberedt barna på avdelingen om at vi får besøk av et barn som skal begynne hos oss.

Begynnersamtale:

Nye foreldrene inviteres til en begynnersamtale før oppstart.

Med invitasjonen mottar de et samtaleskjema med spørsmål som blant annet gjelder informasjon om barnet, og foreldrenes forventninger til barnehagen.

Trygghetssirkelen:

Å bli kjent med- og trygg på nye omgivelser, andre barn og fremmede voksne, er en prosess som tar den tiden barnet trenger.

Vi bruker elementene i TRYGGHETSSIRKELEN (se illustrasjon) som utgangspunkt for å møte barnets behov for utforsking, lek og trøst, både i tilvenningsprosessen og i barnehagedagen ellers når barn har behov for en trygg havn/base.

I begynnelsen av en tilvenningsprosess vil det være barnets foreldre som er den trygge havnen/basen. Derfor er det viktig at barnet er helt trygg på de voksne i barnehagen (f.eks. at barnet tar imot trøst fra en av personalet) før foreldrene kan si «ha det» og gå fra barnet.

Besøksdag

Barn som skal starte hos oss får komme på besøk sammen med foreldrene sine før sommerferien for å gjøre seg litt kjent med barnehagen både voksne og barn på begge avdelingene. De får også en omvisning, slik at lokalene er kjente før oppstarten

Tilvenning på avdeling Måkeungene

Barn og foresatte tas imot av pedagogisk leder på avdelingen.

Barnet får utforske og gjøre seg kjent med avdelingens lekerom og lekeplass sammen med foreldrene, mens resten av barnegruppa leker i nærheten.

Vi oppmuntrer barna som er på avdelingen fra før om å hilse på det nye barnet.

Barnet får egen garderobeplass, med hyller til klær og utstyr.

Foreldre fyller ut og leverer samtykkeskjema og helseskjema for sitt barn.

Tilvenning på avdeling Terna

Ved selve oppstarten legger vi vekt på en god dialog med foreldrene i forhold til antall dager med tilvenning. Noen barn tilpasser seg raskt, mens andre trenger lengre tid.

Hos oss kan det ta den tida barnet trenger, og foreldrene er komfortable med.

Det er viktig med tett oppfølging av hvert enkelt barn fra oppstart.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling/barnegruppe:

Overganger innad i barnehagen vår skal preges av trygghet og forutsigbarhet.

Barn som kommer fra småbarnsavdelingen Måkeungene, har allerede vært mye sammen med barn og voksne på utelekeplassen oppe. Dette gjør at voksne og barn allerede kjenner hverandre ganske godt, noe som skaper trygghet.

Byttedag

Hver vår, som regel i mai/juni, arrangerer vi egne byttedager.

Dette organiseres ved at vi inviterer barna som skal flytte opp på avdeling Terna, får være sammen med barn og voksne på avdelingen en hel dag før sommeren.

Det kommer ut invitasjon om begivenheten på vårparten.

På byttedagen blir barna både levert og hentet på avdeling Terna.

Det samme antall store barn, får da lov til å være på besøk på småbarnsavdelingen.

På denne måten unngår vi at avdelingen blir overfylt og dermed utrygg, for de som er på besøk.

Før sommeren har personalet overgangsmøter for å informere om barna som skal starte opp på avdeling Terna, slik at de blir møtt på best mulig måte på sin nye avdeling.

Overgang barnehage- SFO – skole

Slik forbereder barnehagen overgang til SFO og skole for det enkelte barn:

Barna bidrar med egne tanker om det å starte på skolen gjennom blant annet å lage en tegning av seg selv, og fortelle litt om hva de tenker om å begynne på skolen.

I tilfeller hvor barnet har spesialpedagogisk hjelp, eller av andre grunner trenger mer informasjon kommer videre til skolen.

Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#).

Førskoleklubben og Overgangsryggsekken

De eldste barna i barnehagen har sin egen klubb som starter høsten før de skal begynne på skolen. Dette er FØRSKOLEKLUBBEN.

Her fokuserer vi på skolerelaterte oppgaver, og forbereder førskolebarna så langt det lar seg gjøre på å begynne på skolen. Vi foretar også besøk på nærskolen hvis det lar seg gjøre, og legger turer innom skoleområdet slik at barna skal bli kjent der.

Vi samtaler vi med førskolebarna om hva SFO er, slik at de er forberedt på at dette også kan være en del av skolehverdagen.

I ytre Vågsbygd har skoler og barnehager egne samarbeidsmøter på våren, hvor vi synliggjør forventningene vi har til hverandre.

Kristiansand kommune har fått i gang arbeidet med overgangsobjekter; dette er bøker, sanger, spill og lignende, som er felles for alle førskolebarna i kommunen. Disse er samlet i en fysisk ryggsekk som alle barnehager har fått utdelt.

Ryggsekken kalles Overgangsryggsekken.

Innholdet i sekken følger barnet videre inn i skolen, og gir alle førskolebarn en felles kjent plattform i den nye skolehverdagen.

Barnehagens årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#).

Årsplanen har en dobbelt funksjon; den skal både være et brukbart arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt, og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre.

Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid i barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet: «Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet».

Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner*, *forventninger* og *deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst, *livsmestring*, *inkluderende fellesskap* og *læring og utvikling*. Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er. *Lærende*

fellesskap, *Verdier i praksis*, *Tydelig retning* og *Fokusert innsats*. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:
Likeverd – medvirkning – anerkjennelse

Alle barn og unge:

- ♥ - Har en absolutt verdi
- ♥ - Vil når de kan
- ♥ - Finner mening og deltar
- ♥ - Har noe å tilføre fellesskapet

Hovedsatsingsområde: Bærekraft & digital hverdag

Arbeidsmåter og verktøy

- ❖ Personalgruppa gjør seg kjent med UDIR s digitale kompetansepakke.
- ❖ Personalet utforsker ulike digitale verktøy sammen med barna, slik at vi blir kjent med å bruke dem.
- ❖ Begynne enkelt, bli kjent og få erfaring med få, enkle verktøy.
- ❖ Bruke digitale verktøy vi allerede har i barnehagen.
- ❖ Bookcreator.
- ❖ Ulike apper/programmer, for eksempel quiver appen, hvor man kan animere egne tegninger.
- ❖ Av og til ser vi korte filmer e.l. sammen med barn, som utgangspunkt for samtale i forbindelse med tema, språkstimulering, inspirasjon til lek og felles opplevelser

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til bærekraft og digital hverdag:

1. Vi viser digital dømmekraft: digitale verktøy brukes til noe nyttig = et praktisk verktøy i hverdagen.
2. Vi er bevisste på at digitale verktøy skal fremme fysisk aktivitet.
3. Vi er kreativt utforskende sammen med barna
4. Vi finner- og bruker verktøy som passer for oss i vår barnehage, og utvider og utvikler det vi allerede gjør.
5. Personalet er utforskende i fht digitale arbeidsmåter, og vi velger verktøy som gir oss noe, og som vi trives med.
6. Vi gjør oss kjent med morsomme, kreative og nyttige apper for barn, (for eksempel oppdage hva man kan bruke QR-koder til, lage digitale historier, animere egne tegninger etc.)
7. Vi deltar på Workshops eller lignende, for å lære mer om digital hverdag i barnehagen.
8. Vi voksne er bevisste på at noen i barnegruppen kan ha mye erfaring med digitale verktøy, og være en ressurs for avdelingen.
9. Vi bruker digitale verktøy som allerede finnes barnehagen (for eksempel gamle digitale kamera/ mobiltelefoner som barna kan utforske og leke med. (=bærekraft☺)

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet.

Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest.

Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt, og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med rammeplanens fagområder.

Fagområdene:

- ♥ Kommunikasjon, språk og tekst
- ♥ Kropp, bevegelse, mat og helse
- ♥ Kunst, kultur og kreativitet
- ♥ Natur, miljø og teknologi
- ♥ Antall, rom og form
- ♥ Etikk, religion og filosofi
- ♥ Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til et læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til lek og læring:

1. Barnegruppens behov, interesser og ønsker er med når vi planlegger og tilrettelegger for ulike aktiviteter.
2. Vi bruker digitale verktøy både i planlagte og spontane sammenhenger i barnehagehverdagen.
3. Vi voksne er til stede der barna er, og deltar i leken om barna ønsker- eller har behov det.
4. Vi er lyttende voksne og kan tilpasse arbeidsmåter etter hva barnegruppa er interessert i eller har behov for.

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske, og uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til.

Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til demokrati og medvirkning:

1. Vi voksne tar med barnas ideer, ønsker og behov når vi planlegger og setter i gang aktiviteter.
2. Vi voksne er tilgjengelig til stede der barna oppholder seg, inne og ute, i lek og aktiviteter.
3. Personalet tar initiativ og inspirerer til morsomme og spennende aktiviteter som alle kan delta i.
4. Vi voksne kan delta i barnas lek f.eks for å utvikle og inspirere, tilføre nye elementer eller lignende.
5. Vi oppmuntrer barn til å vente på sin tur, vise hensyn og hjelpe hverandre, og å spørre andre barn om hjelp.
6. Vi er bevisste rollemodeller for eksempel i konflikter mellom barn.
7. Vi tar barns følelsesuttrykk på alvor og ser etter årsaken bak atferden.
8. Hos de yngste barna sitter personalet på golvet og deltar i barnas lek og aktiviteter.:
9. Hvordan viser vi anerkjennelse av barns behov og rett til medvirkning i barnehagehverdagen?
10. Hvordan tilrettelegger vi for at barn skal få erfaring med å ta hensyn til andre, og selv bli tatt hensyn til?
11. Hvordan forvalter vi regler i barnehagen, med tanke på barns medvirkning?
12. Hvordan bygger vi fellesskap, gruppefølelse, tilhørighet og felles verdier i barnegruppa og kollegiet?
13. Hvordan møter vi barns etikk og særegne kulturuttrykk?

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

1. Personalet tilrettelegger for meningsfulle opplevelser og støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse.
2. Vi bidrar til at barna kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre barn og med voksne.
3. Vi støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
4. Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

1. Barna møter ulike språk, språkformer og dialekter i barnehagen, både gjennom bøker, sanger, rim og regler.
2. Vi voksne stimulerer barnas nysgjerrighet til språk ved å legge til rette for at barna kan leke med ord, språk, symboler og tekst.
3. Vi støtter barna i å sette ord på tanker, følelser og opplevelser, og møter alltid barnas følelsesuttrykk med respekt
4. Vi undrer oss sammen med barna, stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.
5. Vi bruker digitale verktøy for å stimulere barnas språkutvikling, for eksempel spill, book creator, og andre kreative apper.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet.

Barn og voksne har en absolutt verdi.

Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

1. Vi voksne gir barna felles opplevelser og erfaringer, blant annet teaterbesøk, naturopplevelser, og valg av tema. Dette gir samhörighet og stimulerer leken
2. Vi er opptatt av å styrke mestring og selvfølelse hos hvert barn, for eksempel gjennom å bygge videre på deres interesser og sterke sider.
3. Vi legger til rette for lek og aktiviteter ved å ha lekemateriell/utstyr som inspirerer barnegruppa
4. På avdeling Terna fokuserer vi på følelser og sosial kompetanse. Vi legger vekt på positiv samhandling og hvordan vi oppfører oss mot hverandre i hverdagen. Vi bruker deler av HJERTEPROGRAMMET sammen med barna.

Bærekraftig utvikling

«Vi arver ikke jorda av våre forfedre, men låner den av barna»
(Gammelt indiansk ordtak)

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen.

Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

1. Vi voksne er bevisste rollemodeller og praktiserer respekt for våre omgivelser, blant annet ved å kildesortere og plukke opp søppel.
2. Vi gir barna gode og spennende opplevelser som gir, og gir dem mulighet til å bli kjent med naturens mangfold.
3. Oppmuntre barna til å vise omsorg og ta ansvar for naturen.
4. Utforske sammen med barna; for eksempel finne ut hvorfor insekter er viktige for oss, og undre oss over hvordan vi kan hjelpe ulike utryddningstruede dyrearter.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

1. Vi voksne er bevisst på at spontan glede, tøysing og humor på barnas premisser stimulerer et godt fellesskap hvor trygghet og vennskap vokser.
2. Vi er bevisst på at barnas følelsesuttrykk – både fysisk og verbalt skal møtes og anerkjennes – ikke avledes.
3. Vi hjelper og veileder barna i å forholde seg til egne og andres følelser ved å sette ord på hvordan de har det.
4. Vi oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre, og gir positive tilbakemeldinger når de viser omsorg og sier fine ting til hverandre.
5. Vi tar barnas uttrykk på alvor, og har klare rutiner for å innhente hjelp ved mistanke om at barn sliter med noe.
6. Vi serverer brødmatt og varme måltider som tilberedes i barnehagen.
7. Vi oppmuntrer og veileder barna til håndvask før måltider og etter dobesøk / bleieskift.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser.

De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Barnehagens årshjul for dette arbeidet:

Måned	Aktivitet	Ansvar
August	Planleggingsdag/ personalmøte Gjennomgang av barnehageloven §41, 42 og 43 Gjennomgang av <i>veileder til trygt og godt barnehagemiljø</i> Drøfting av barnehagemiljøet og hva de 5 delpliktene i aktivitetsplikten innebærer: <ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Forebygge</i> 2. <i>Følge med</i> 3. <i>Gripe inn</i> 4. <i>Melde fra</i> 5. <i>Undersøke</i>	Styrer
September /oktober	Foreldremøte Konstituering av samarbeidsutvalg (SU) Gjennomgå <i>veileder til trygt og godt barnehagemiljø</i> Barnehageloven § 41, 42 og 43 «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø» Dialogmodellen.no Nullbmobbing.no Hvordan melde fra (meldeskjema for ansatte i barnehagene i Kristiansand) Valg av foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalg	Styrer /daglig leder
November	Foreldreundersøkelsen (udir)	Styrer /daglig leder
Januar	Resultat fra foreldreundersøkelsen gjennomgås i ledelsen, personalet og SU	Styrer /daglig leder
April	Personalet vurderer egen praksis knyttet til aktivitetsplikten, og hvordan vi følger opp dette.	Styrer /daglig leder/personal

Slik vil Ternevig barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i rammeplanen:

1. Systematisk arbeid med holdninger og forståelse av barns uttrykk gjennom pedagogisk dokumentasjon og analyse (PA analyse).
2. Systematisk arbeid med barnesamtaler og foreldredialog.
3. Rutiner og prosedyrer for konflikthåndtering med utgangspunkt i følgende forståelse av barns handlinger og kommunikasjon.

Når barn ikke har det trygt og godt inntre *aktivitetsplikten* som innebærer

De 5 delpliktene:

**Forebygge
Følge med
Gripe inn
Melde fra
Undersøke**

I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. §41,42,43.

Følge med – gripe inn - melde fra – undersøke – sette inn tiltak

Slik vil vi jobbe med Forebygging:

1. Vi voksne i barnehagen jobber nært sammen om å ha et godt leke- og læringsmiljø hvor hvert barn blir sett av trygge og deltakende voksne.
2. Vi voksne er til stede der barna oppholder seg og observerer samspill inne/ute for å avdekke uheldige mønstre
3. Personalet i barnehagen har kunnskap og rutiner for hvordan vi kan bryte og endre uheldige samspill og situasjoner
4. Vi samtaler forebyggende med barna om mobbing, og bruker blant annet ulike barnebøker som omhandler temaet. Andre verktøy og arbeidsmåter er hjerteprogrammet osv.
5. Sammen med barna lager vi enkle trivselsregler for avdelingen: Hvordan vil vi ha det med hverandre, hva kan barna gjøre hvis de ser at noen er lei seg, eller ikke får være med å leke? Hva er det ikke greit å gjøre mot andre?
6. Vi jobber bevisst med å skape prososiale holdninger blant barna, og lager grobunn for at alle finner venner, blant annet ved å gi barnegruppen felles opplevelser,
7. Vi voksne veileder barna i konflikter.
8. Barna oppmuntres til å si ifra til en voksen - eller stå opp for andre- for eksempel hvis noen er behandlet urettferdig.
9. Vi er bevisste på at vi voksne er forbilder, og utviser toleranse, respekt og romslighet sammen med barna.
10. Vi voksne engasjerer barna til å reflektere over samhandling, f.eks. gjennom rollespill, fortellinger, bøker etc. som gir alternative forslag til å løse konflikter i forskjellige kjente situasjoner.
11. Vi gir positiv oppmerksomhet når barn gjør noe fint for andre: da får de med hjem åpen Julius.
12. Vi setter fokus på prososiale handlinger barna imellom, f.eks. samtaler med barnegruppen etterpå om det som foregikk i en situasjon.

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vår barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering blant annet gjennom pedagogisk analyse i egne grupper, der hele personalet deltar.

Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering skal ses i lys av valgt område for utvikling/ hovedsatsningsområde.

Når barnehagen gjennom året jobber med refleksjon over egen praksis, bidrar dette til egenvurdering.

Vi tar utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering, som er skissert under hvert tema i årsplanen.

I vurderingsarbeidet spør vi oss: *Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»?* (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen punkter for refleksjon over egen praksis innenfor viktige områder i barnehagens tilbud.

Disse punktene brukes i barnehagens vurderingsarbeid, og skal i tillegg sikre progresjon. Med utgangspunkt i disse punktene skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- På personalmøter og planleggingsdager går personalet gjennom praksis og erfaringer med ulike arbeidsmåter innenfor fagområdene. Dette gjøres felles for begge avdelingene.
- Erfaringene dokumenteres skriftlig og brukes for å utvikle og finne ny kunnskap innenfor metodikk og praksis.